

ՕՐԱԳԻՐ

Ծ Ի Լ Ն

ԱՌԱՐԱՅՐԻՈՅ

Ծին Աւարայրի օրագիրը շաբաթը 6 անգամ
այսինքն տարին 300 թիւով պիտի տրուի : Տարե-
կան գինը Պոլսոյ համար 200 զուրուշ, եւ վեց
ամսեայն 100 զուրուշ : Կուրսերու համար թղթա-
ստորութեան վարձքը մէջն ըլլալով տարեկան գինը
երկու եւ վեցամսեայն մէկ Տաճկի օսկի է : Մէն մի
թիւով գինը 30 փարս :

Ծանոցմանց ամէն մէկ տողին համար առանձի
անգամ 3, երկրորդ անգամին 2 եւ երրորդ ան-
գամին եւ այլն 1 զուրուշ պիտի առնուի :

Նամակ եւ գրութիւնք պէտք է ուղղուին հե-
տեւեալ հասցեով : —

« Օրսէն խոճասարեան փոխ խմբագիր Ծին
Աւարայրի օրագրի : Բերա Տօղրու-եօլ Լեւոնթ-
ձերալտի տպարանը թիւ 467 : »

ԱՌԱՋԻՆ ՏՄՐԻ

1780 ՐԵՊԻԼ ԼՎԻԼԻ 3

1868 ՅՈՒՆԻՍ 12 ՉՈՐԵՐԵԱՐԹԻ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐՍ ԾՈՒՆԻՍ 24

ԹԻՒ 19

Ա Չ Գ Ա Յ Ի Ն

ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆ ԻՆՉ Է

Ծին Աւարայրի 16, 17 եւ 18 թիւերն ծանոցորդ :

Այս խնդիրը թեպէտեւ ամբողջա-
պէս լուծել մեր կարողութեան վեր է,
բայց եւ այնպէս գոնէ քիչ մը մտնեալ
լուրտով մեր կարողութեան չափովը
քննենք :

Այս խնդիրը լուծելու համար ներ-
կայն ձգելու ենք, որովհետեւ իշխա-
նութեան ծագմանը քննութեամբը ա-
ստույմէ եւ ոչ մէկը կրնայ բնութեան հետ
համաձայնիլ :

Ուստի ձգենք ներկայն եւ առաջին
մարդէն սխիւք որ՝ գործերնիս գիւրա-
նայ :

Առաջին մարդուն ծնունդը եթադ-
րական կէտ մը բռնելով իշխանք մեր բը-
նական ձեւովը ծնած առաջին մարդուն,
որու քով հայր մը եւ մայր մը կար : Այս
առաջինը ընտանիքին մէջ իշխան չի կայ,
բայց իշխանութեան ոգին կայ : Հոս հայ-
րը եւ մայրը տղուն իշխաններն են, եր-
կուքն ալ իրենց մէջ զատ զատ պաշտօն
ունենալով եւ այս երկուքին համաձայ-
նութեան կը գոյնայ տղուն կեանքը եւ
ապագայ բարգաւաճումը : Բայց ասոր
ըսեն հայրեան իշխանութիւն : Տղան
երբ քիչ մը մեծնայ՝ բնական է որ տես
ծը քննէ եւ սիրող ու պատճառը բնուէ-
այն ատեն հայրն ու մայրը կսկսին տղոն
հետաքրքրութեամբ պատասխանել որով
կը հետեւի Աստուծոյ ճանաչումը եւ Աս-
տուծոյ գաղափարի ըմբռնումը — հոս
հայր ու մայր իշխանութիւնը կրօնական իշ-
խանութեան կերպարանք ալ կանեն :

Ոմանք հօր եւ մօր մէջ այրական իշ-
խանութիւն մ'ալ կը գնեն, բայց սխալ
է : Իշխանութեան բնութեան կիմա-
նանք որ՝ ուր որ իշխանութիւն մը կայ,
հարկաւ հոն եթադկայ մ'ալ կայ : Առա-
ջին եթէ այրական իշխանութիւնը ըն-
դունենք՝ հարկաւ մայրը անոր եթադ-
կայն պիտի ըլլայ, եւ եթէ մայրը եւ
թադկայ ըլլայ՝ կը հետեւի որ ընտանե-
կան հաւասարութիւն չի կայ, բայց երբ
ընտանեկան հաւասարութիւնը չի կայ ը-
սենք՝ իրականութեան դէմ խօսած կըլ-
լանք, որովհետեւ բնութիւնը տղան ա-
ւելի նախ մ'ըր կը յանձնէ, եւ հայրը
բնական ազդեանք մը տղուն պէտքերը
հոգալու կը հրաւիրուի, ըսել է հայրը
արտաքին պէտքերուն եւ մայրը ներքին
պէտքերուն հսկողն է, ոչ հայրը կրնայ
մօրն ըստն ընել, եւ ոչ մայրը հօրն ը-
րածը : Ասկէց զատ ոչ հայրը իր կողմէն
ստիպուելով իր պարտքը կը կատարէ եւ
ոչ մայրը : Եթէ հայրը պահպանութեան մէջ
գտնուի մայրը անոր դատաւորն է, եւ եթէ
մայրը պահպանութեան մէջ գտնուի՝ նոյնպէս
հայրը, ուրեմն եթէ հայր եւ մայր հա-
ւասար ընկեր են տղուն պէտքերը հոգա-
լու եւ եթէ հաւասար ընկերութիւն կայ՝
ուրեմն եթադկայ չի կայ : Իսկ է իշխող
չի կայ : Այս այրական իշխանութեան
գաղափարը, ինքը հաւասար մարդ չըմ-
բռնելէն յառաջ եկած է, բայց երբ

կրթութիւնը այդ գաղափարը չնչեց,
երբ կրթութիւնը սորվեցուց թէ՛ կինը
բնութեան պարտաւորեալ է իր տղան
նայիլ եւ ոչ ուրիշ արտաքին ստիպումէ
մը : Երբ կրթութիւնը սորվեցուց թէ՛
կինը հօրմէն աւելի տղուն ապագային
իշխողն է, այն ատենէն՝ ամուսնական
ընկերութիւնը հաստատուեցաւ՝ փո-
խանակ այրական իշխանութեան :

Կինը՝ կրօնէ բնութեամբ տկար է եւ
ինքզինք պաշտպանելու կարող չըլլալով
այրական պաշտպանութեան այսինքն իշ-
խանութեան մը կարօտ է : Աս ալ սխալ է :

Ամեն ծնունդ եւ արարած իրեն հա-
մար ապրելու չափ եւ սահման մը ունի,
եւ իր ապրելուն պէտքերը հոգալու չափ
զօրաւոր միտք մը ունի, եւ անով կը նա-
խատես իր պէտքը իր կարօտութեան
չափովը :

Կր տեսնես ամենափոքր ճճի մը, կը
զարմանաս թէ ինչպէս պիտի ապրի,
բայց երբ քննելու ըլլաւ՝ պիտի տեսնես
որ իր ամենափոքրութեան մէջ դարձեալ
կատարելութիւն մը ունի : Տկար է այդ
ճճին իրմէ զօրաւորին հետ բազմաթե-
ւով բայց կատարեալ է իր սահմանին
մէջ եւ այս ատեն թեամբ ամեն արարած
տկար միանգամայն զօրաւոր է, բայց եւ
այնպէս ամենքն ալ կատարեալ են, ա-
մենքն ալ ինքզինքնիս պաշտպանելու չափ
զօրութիւն ունին, միայն թէ՛ որոշեալ
պայմանաժամի մը մէջ կատարելութեան
հասնելու համար՝ ծննդական խնամա-
տարութեան մը պէտքն ունին : Այս ալ
բոլոր արարածներուն հաւասար է :

Բայց ուրիշ նկատմամբ մը եթէ կինն
առանց այլի չկրնար ապրիլ պիտի ըսուի
միեւնոյն նկատմամբ այն ալ առանց կը-
նոջ չի կրնար ապրիլ : Այս մասին մէջ
ալ իրարու հաւասար են, եթէ մէկը
տկար, միւսն ալ տկար է, եթէ կատար-
եալ՝ միւսն ալ կատարեալ է :

Բայց ի այս ամենէն բնութիւնը ամեն
բան կատարեալ ըլլալու համար կտուր-
ծէ եւ այս նպատակին հասնելու համար
խնամատարութեան կերպ մը որոշած է,
որու շատ անգամ ծնողաց անդիտու-
թիւնը արտաքին իր նպատակին այն է
կատարելութեան չի հասցնել :

Ուստի կինը տեղաւոր քննելով բնու-
թեան կատարելութեանը վայ կատկա-
ծիլ ըսել է :

Կինը իրեն հաւասար եւ զօրաւոր
արարած կարող է ինքզինքը պաշտպա-
նել, եւ բազմաթիւ տեսութեամբ եւ
թէ տկար է՝ տկար է նաեւ այն ալ իր
մէ զօրաւորին բազմաթիւութեամբ եւ է-
թէ կինը բազմաթիւ տկարութեամբ
այրական իշխանութեան պէտք ունի ը-
սենք, այն ալ իր բազմաթիւ տկար-
ութեամբ իրմէ զօրաւորին իշխանու-
թեանը պէտքն ունի, որու հետեւանքն
իշխանութեան նպատակը փոխուելով
գերութիւնը կը հաստատուի :

Կարծեմ իրենք հասնալ թէ՛ այրա-
կան իշխանութիւն կոչուածը բնութեան
օրէնքի հետ չի կրնար համաձայնիլ :

Այնքինքն բուն խնդրոյն :

Հայրական իշխանութեան պարտքը
ըստ որում տղան իր կատարելութեանը
հասցնելն է, ուստի երբ տղան իր բնա-
կան կատարելութեան կը հասնի, բնա-
կանաբար հայրական իշխանութիւնը կը
զաղրի, որովհետեւ առանց պարտաւո-
րութեան իշխանութիւն չըլլար :

Առաջին ընտանիքին մէջ հայր եւ մայր
ընկեր ըլլալով տղանին երբ կատարեալ
մարդ կըլլայ, բնականապէս սերնդա-
կան յաջորդութեամբ ուրիշ ընտա-
նիքներ ալ կը գոյնան, որոց ամբողջ շին-
քը բնութեամբ մարդկային ընկերականու-
թեան ըմբռնումն է :

Այս տեղ մարդիկ բնութեան միւս
արարածներէն կը զատուին :

Ինչպէս որ մենք կըլլէ եւ կամք ու-
նինք՝ նոյնպէս նաեւ միւս արարածներն
ալ ունին : Ինչպէս որ մենք մեր կըլլին
եւ կամքին համար կը խուսնք՝ անոնք
ալ կը խուսնան, ուստի ի՞նչ է մեր անոնց
մէ ունեցած տարբերութիւնը : —

Անասունները կըլլին դէմ կըլլէ գոր-
ծածելով՝ կամքներն կը յազդեն, բայց
մարդիկ այնպէս չեն : Մարդոց վայր բը-
նականապէս իրաւաստութեան զգա-
ցում մը կայ :

Կր տեսնես որ՝ երբ տեղ մը մէկը իր
կամքը իր կըլլելու կը յազդեն ուրիշ
մարդու մը վայ՝ այսինքն կը ծեծէ, կը
մեղան, կը տապալէ եւ այլն, հոն գրա-
նուող հանգիստեան ինքնիքն առանց
ուրիշներէ զգուշելու՝ միջամտութեան եւ
տկարին պաշտպանութեան պարտաւո-
րութիւն մը կգայ եւ կը զատէ երկու
կողմաները իրարմէ, եւ անմիջապէս ի-
րաւաստութեան կեննէ, կը խօսեցնէ
երկու կողմն ալ, կը խրատէ փաստող կող-
մը կը խրատէ նաեւ փաստողին կըլլէ եւ
նշուեն աւելի տուող կողմն ալ : Այս
թանդ չի կայ միւս արարածներուն քով
իրենէ :

Այս բնական իրաւաստութեան զգա-
ցումը կը ծնի ընկերական իշխանութիւնն
ու անոր պարտքը եւ եթէ այս չըլլար մար-
դիկ ամբողջապէս չէին կրնար անասուն-
ներէն զատուիլ, եւ մարդկային վէճ ըն-
կերականութիւն մը կազմէ :

Արդ որովհետեւ մարդիկ ի բնէ բն-
կերականութեան կոչուած են, եւ միշտ
մէկը միւսին իրաւաստն է՝ ուստի իշ-
խանութիւն կոչուծնիս ուրիշ բան չէ,
բայց եթէ մարդկային կըլլանք՝ կանխա-
տեսութեամբ չափ գնող զօրութիւնը,
իր պարտքն է մարդկային ընկերականու-
թեան չփաստող անհատական գործոց չը
միջամտելով հետաւորեալ եւ արդիւն վը-
նասականները :

Այս տեսութեան առջեւ որչափ ա-
ւելորդ կըլլայ ոմանց կարծելը թէ մենք
չաբաթ աւուր թերթով, ըսել ուզած
ըլլանք որ՝ կառավարութեան բողոքելը
պարտաւոր բան է — մեր նպատակն այն է
որ՝ բողոքել պէտք եւ անհրաժեշտ է,
բայց որչափ կարելի է՝ քու անձիդ պաշտ-
պանութիւնն ընելով : Միւսնգամայն բո-
ղոքն ոչ թէ քեզ փնտրող փախչելով
այլ նայէ որ բողոքել հետ քու փնտրող
ալ կառավարութեան յանձնես, եւ ոչ

թէ պարտաւոր կենաս, փնտրող փախ-
չընելով թողտուութիւն տաս, մօտի
տեղական կառավարութիւնը օգնու-
թեան չկանչես, եւ օրիւր ամիսներ անց-
նելէն ետքը եւ եղածը ըլլալէն եւ փն-
տող փախչելէն ետքը, գաս կեղծոյնա-
կան կառավարութիւնը ձանձրացնես,
եւ քու անհոգութեամբ գործը դժ-
ուարացնելէ վերջը կառավարութիւնն
ալ զուր տեղը մտատանջութեան պար-
տաւորես :

Բայց այդ փնտրող ձեռքէ փախչե-
լու համար եւ կամ իր փնտր արձակ
համարձակ գործելու համար կեանքիդ
ալ կապառնայ եղեր եւ ատոր համար կը
կարծես թէ թող վարուելուդ իրաւունք
կատանաս, միթէ դու քու անձիդ պաշտ-
պանը չըլլալդ քու մահդ չէ՞, եւ եթէ
մէկ անգամ քաջափառ ըլլալով կառա-
վարութեան գործը կրնայ զիւրացնել
երբ մէկ անգամ գոնէ, միջեւ որ ոստի-
կանութեան զինուորը հասնի, կառավա-
րութեան գործին եւ նպատակին չես օգ-
նել, դու ինչով այդ իշխանութեան մէկ
անդամը պիտի սեպուիս, ինչով պիտի
ապացուցանես թէ դուն քու անձդ կա-
ռավարութեան համար զոհելու պատ-
րաստ ես :

Նախ դուն քու անձիդ պաշտպանն
եղեր որ՝ կառավարութիւնն ալ քեզ վը-
նասողը պատժէ, դուն քու փնտր վը-
նասողովդ մէկ տեղ կառավարութեան
յանձնէ որչափ կարելի է շուտ, այն ա-
տեն կառավարութեան գործը կը դիւ-
րանայ, եւ գեղծումները կը վերանան :

Ինչ եւ ինչ գանք բուն խնդրոյն :
Իշխանութեան պարտքն է բոլոր ար-
դիւն մարդկային ընկերականութեան վը-
նասող պարագաները : Բայց իշխանու-
թիւնը կարելի բան է որ՝ ամեն մէկ
անհատին քով մէկ մէկ պաշտօնեայ կար-
գէ եւ ամեն մէկ մասնաւոր գեղծում
ներն արգիլէ : Այս բանն անկարելի է :
Ուստի այն աղբը որ անհատաբար ինք-
զինք իշխանութեան մէկ անդամը չըմ-
բռնել, եւ իշխանութեան գործը իր
ծուրութեամբը եւ անզգայութեամբը
կը դժուարացնէ՝ այն ազգին եւ այն իշ-
խանութեան գործը խիստ ծանր կեր-
թայ : Իշխանութեան սկզբունքը երբ կը
նկատենք որ՝ մարդիկ անասուններէն զա-
տեւու սկզբունքն է, ի՞նչ կերպով պէտք
է անոր գոյութեան պաշտպան ըլլանք :
Ոմանք անիշխանութիւն կերպին, բայց
ստի բնականի գէմ է, որովհետեւ երբ
բոլոր աշխարհի վայ միայն 3 ընտանիք
նկատենք, հոն ալ անմիջապէս իշխանու-
թեան մը պէտքն հետ իշխանն ալ կը
գոյանայ :

Վասն զի եթէ ստոյգ է որ՝ մարդիկ
թեպէտեւ մէկ նպատակով ծնած, բայց
միջոցներու մասին տարբեր տարբեր կար-
ծիքներ ունին, եթէ ստոյգ է որ՝ մարդիկ
շատ անգամ իրենց կարծիքին վայ այնչափ
կը հաստատումն որ գէմնուն չի հա-
մազուիլ իրենց տարբերակի կերպով,
եթէ ստոյգ է որ՝ մարդիկ եթէ զիրար
համոզելու համար լեզու եւ բանակա-
նութիւն չունենային, անասուններէն

տարբերելը չունենալ, հարկաւ արեւմտեան 3 ընտանիք իրարու հետ անպատճառ վեճ եւ դատ պիտի ունենային եւ այս վեճին կամ դատին իրաւաւոր մը եթէ չըլլայ, անտարակոյս խնդիրնին ատելութեան փոխարէն մարդկային ընկերակցութեան փոխարէն հասցնեն:

Ուստի իշխանութիւնը բնական է մարդոց համար, եւ անոնց իշխանութեան մարդկային ընկերակցութեան զարգացում չըլլայ:

Վարդ գարձաւ պիտի խօսիք:

0.

ՀԱՎԱՏՈՒՄԸ ՏՈՒՆԻԼԵՑԵՆ

Բո՛ւմ բաժնիքսանեմի տաավի մու- ալինի վե գարու քեթիւնաւար սեւ- տեթու Սթալաքի էֆենտիյէ ընկալի ուս սընթը սանիսի:

Բո՛ւմ բաժնիքսանեմի թիւրքէ պաշ- քեթիւնի իզգէթու Անարիգո էֆենտի- յէ ընկալի սանիյէ սընթը էվէլ մի- թեմայիցի:

Չըլարը սանճաղը միւթեսարըֆը- լը Էրզրում խանէանընտան վե իս- թաւը ամիրէ բայելուէրինտէն իզգէթ- լու Օսման պէյէ թեմիսի պուրուսի- տուր:

— Գալաթի սեբանթար հենուզ օթուրմագաւ օլան իբի պէօլիք տա- քիւր տալի կէշէն կիւն օրասըն պաշալթ- միշար, վե իթիսալիկտէ վաքը զապ- թիյէ մերքէլին եւթըշիլիք տիր: Պէյօղլու զապիթիէսի տալի, մուվազ- գաթ սուրէթտէ օլտուղու հալտէ, Թէ- բէ-պաշընտա մօթթօր Բէլիլիքինին խա- նէսինէ նազ օլունմուշ տուր:

— Կերիտան կէշէն խապէրէրէ կէօ- բէ, զօրպալարա միւսիմմիթ թաշըմագ- տա օլան Էնօսիս նամ գուրսան վարօրու կէշէն հաթիթա իբի տեֆա տաշա Կերի- տէ Էօնուրուգ իթմիշ տիր: Պու Էօ- ճուրդուրնտան պիրիսինտէն մագաշա, 60 նէֆէր գատար Էնանիլը կէօնիլ- լիլէր իլէ Միշա իսմինտէ սերկէրտէ- լէրին Սֆագիտա կէօթիլմէրտէն ի- պարէթ իսիլ: մեղքիւր գուրսան վարօ- րու պու կէօնիլլիլէր պիւր ըննիտէ օրաւա չըգարապիլիշ տիր:

— Ճիւլիսու հիւսնիլէրի միւստէ- պէթի իլէ հէրսէն զաթը հաղրէթի Սե- տարէթիլէնհիլէրի թարաֆընտան պիր զիսիթէ թէշիտէ օլունտուղու միսիլ լու- պու սէնտ տալի, բէնչէմպիլի անշաթը- սը, Պէպէքտէ քեպիլի եւլըլարընտա՝ վիւքէլիք ֆիլիսմ վիսիլիլէրայի քիրամ հազարաթընա պիր միւքէլէֆ զիսիթէ թէշիտէ օլունտուղընտան, շիսիտէն

112 գատար տալիթ նամէլը կէօնտէ- ըլիսիլիլէրի իլէսիլիլէր տիր:

— Բիւսեթիլէ կէօրէ բրէնս Նարօ- լեօն հազ ընթիլիլէր իլին հէր նե գատար Հիւնքար իսիլիլէր գատար հիւսնիլ- լէրի հազ ընթիլիլէր իսեմտէ, բրէնսի մի- շարիլէյիլէն հենուզ օրատա իգամէթ ի- լէմէնէ գարար վերմէսի շիսիլիլէր օ- լուպ, Թարապետա Թրանսըլ սեֆիլի եւլըլարնա ինէնէլէր տիր տէնիլ:

— Միւթէվէֆֆա բրէնս Միւթէլիլ ըու- հու իլին, բազար կիւնիլ Գէնէրտէ Բում քիլիսէսինտէ լալթիլէր էֆենտի վե սինթթ ազալարը պուրուսին 12 նէֆէր ընկալարալար մարիֆէթի իլէ տուա վե գուրստար շէրիֆ թադաթի օլունմուշ տուր:

Բուսիա սեֆիլիլէր Դէնէրալ իլինիլէրի, Էնանիլ սեֆիլիլէր վե Սըրպ մապաշաթ- կիւլարը, մեղքիւր սեֆարէթիլէրին քեմպիլիլէր միւսիլարը, իսթանպուլա պուրուսին Սըրպըլար վե սայիլ բէք չօղ իզտիլհամ, օրատա հազ ըր պուրու- մուշար տուր:

— Մ. գօնթ Գամնիտօտա պիր էր- քէք էվլաթ տիւնտաւա կէլիլ օլմարը միւստէպէթի իլէ, 20 նէֆէր ֆաղըր Ենհուր չօնուրըլարնտան գուրա իլէ 12 չօնուր սէշիլ, մէսարիլիլէր քէնիլ պէտէնիլտէն խարճ իթմէր իւլըրէ, ան- լէրին թալիլ ու թէրպիլիլէրին քէնիլ իւլըրէնտէ տըր, վե պու չօնուր Մէքիլէպի Սուլթանիլէրէ գօնուրադ- մը:

ՀԱՎԱՏՈՒՄԸ ԽՈՍԻՆԻՑԵՆ

ՄԻԻԾԱՅԱԾ ԶՈՒՆԻԼԵՑԵՆ

Ծէն Անարիգի 13 նէֆէր Էնօսիսին Կէօնիլ

« Էնօսիսին պիր ըլիսիլէր նա հազ « Էնօսիսին պիր ֆէնուրը եւրար իսեմ, « պիլգաթ քէնիլտէն եւրար օլունտուղ « վե Էնօսիսին նամուսուլա թօգու « Էնօսիսին, պիլգաթ քէնիլտէն « նա թօգուսուլա, Էնօսիսին պիր « շէշ չալար իսեմ, պիլգաթ քէնիլտէն « չալարը, Էնօսիսին վուրուրան վե « Էնօսիսին Էօնուրիլիլէր իսեմ, պիլգաթ « քէնիլտէն վուրուր « վե քէնիլտէն Էօն « տիւրիլ 2 օլունտուղ: իսեմ, անճաղ « գըստա գըստ հուգուրու մուշի « պիլիլտէ ինտալ իսեմ ճիւլիլէր ճիւլա ու « մըգարարը թալիլին իթմէլը միւս « քէն օլունտուղ: »

Ֆէնուրը գարըլը ֆէնուրը եւր- մագաթ, ֆէնուրը սիւլիլէր իթմէր վե անըն ինտարըն ճալիլ կէօրմէր տիր: ֆէնուրը եւեմէր վե պէլիլտէ տէֆիլիլէր մուսիլիլէր օլմագ իլին, անճաղ պիր

Թարիլ վար տըր, վե օտա պաշալ շէշ օլմագաթ, իսա ֆէնուրը գարըլը ի- լիլէր իթմէր տիր: Էնօսիսին շէրիլին պու տէրսին քէնիլտէն հիւսնիլ իսիլիլէր վե ինտա իսիլիլէր օլա իսիլ, ճէմիլիլէրի պէշիլիլէր պաշալ պիր հէնիլէր քէմպ իսիլիլէր, վե պիլիլտէն տէնիլ Սթիլ պիւն- եւ տալիլ թէպարիլ սըֆաթ իթմիշ օ- լունտուղ իսիլ: Էնօսիսին սիւսիլ ի- տէրիլէր, պու թէրպիլիլէր իլէ իսիլ- թիլիլտէլըն ֆարըր տէրտէ տիր:

Մէկէրէն իսիլիլտէնպարա տալի, թապիլթ գանուրընը, գալանիլի մեվուս Էօրիլ օլարալ պուրուգա- տէլիլ մի տիր: Մէկէրէն, քէմպիլէր ճէ- հալթիլ սէպիլիլտէն, ֆիլիլ սէպիլ, վե գորգու տալիլ թէշիլէր եւրիլտէ: արն- մագաթ տէնիլ մի տիր: Մէկէրէն ազը- ճա Էօրուր հարէթիլէր մեպիլ, ստամ Էօրուրիլէր վե իսիլարը իթմէրը տէլիլէրին ճիւլիլէր նազարըլա պազը- լուպտա, ճէնիլ վե ֆիւլիլտէն հիւսնիլ իսեմ տէնիլ մի տիր: Մէկէրէն իսիլիլէր թարաֆըն- տան ֆաղըլարա, վե պօշ կէօնիլէր թարաֆընտան չալըլալարա, վե գու- վե թէ սաշիլիլ օլմար թարաֆընտան սէրպիլիլէր սէֆաթարա կէօնիլէրէ հազարէթ օլունտուղ տէնիլ մի տիր:

Իսիլիլտէնպարա տալի, արէթիլէ- վալիլ տէնիլ իսիլիլտէ վե տէնիլ մագաթ- մէթ ինտարա տէնիլիլտէն եւթարիլիլէ- հիւսնիլ իթմէրը արըլուս մեվուս տէ- լիլ մի տիր: Մէկէրէն իսիլիլտէնպարա տալի տէնիլ իսիլիլտէն հուգուր իսիլիլտէ վե տէնիլ իսիլիլտէն տալիլ ֆաղիլէր իսիլիլտէն տէնիլ մի տիր: Իսիլիլտէնպարա պու թէրպիլ- լէրալէն Էօրուր թալիլտէլէր մեպիլ- լէր գաշիլիլէր: Մէկէրէն իսիլիլտէ- եւնիլտէն թօմիլտէլ արըլարը վե ճէ- լարալ տէֆ իսիլիլտէր մի: Մէկէրէն եւթարիլիլէր իսիլիլտէն հիւսնիլ իթմէր- լը բուհուս գարըլը գարաշըլը լուհու թալիլին գըլիլտէ մի: ֆէսիլտէ մուսու պատի օլան թաղիլ ու թէտա- տի եւրիլտէ լուիլիլ ու մէրհուսիլ ինտ- սը գաշիլ օլունտուղ մու: Մէկէրէն գա- լանիլ եւրիլտէ ըրը թալիլտէ գըլիլտէ մի: ճէհալիլտէ եւրիլտէ թալիլ ու թէր- պիլիլտէ ֆաղ իսիլիլտէ մի: իսիլտէ եւրիլտէ ֆաղիլէր կէլիլտէ մի: Ստէմիլ հազարիլ եւթիլ եւրիլտէ հազարիլիլտէ կէլիլտէ մի վե նաշալէր եւրիլտէ կէօրիլտէ օլան սէֆալիլտէ եւրիլտէ ուսուլիլ պիր սեմտէ- թիլ հալ Էօրուր իսիլիլտէն չալըլ- լարալ, սէֆալիլտէ իլէ օլ վէրալիլտէ իւլ- տէնիլ իթմէրտէ օլան իսիլիլտէն ա- լա եւրիլտէ պուրուսին կիւրալ տօ- տուրուլտէ մու: Մէկէրէն թաղիլ- գաթ վե մու մանալթ եւրիլտէ տիլ- գաթ ու մի թալիլտէ իսիլիլտէն գու-

հուսա կէլիլտէ օլան ճիւլիլտէ վե ճիւլա- լէթիլտէն նե մըգարըլը իսիլիլտէլ, վե նե մըգարըլը չալիլտէլտէ պիլա օլ- մարա հազարիլիլտէ իւլտէ գարար վէրիլտէ մի: Մէկէրէն, պէնիլ տտէմիլ սատալիլ տէրուիլտէ, վե աղ ու տիրալ- թիլ իլէ Էֆալ ու հարաքեթիլ մագաթն- տա պուրուսին գալիլ ու գիւմէթիլ մեմ- պար օլան իսիլ մանիլտէ, նե իթիլտէ պօ- ճուր վե եւրիլտէ նիլտէլտէ թէֆէր քիւլ- լէր եւրիլտէ գալիլտէ գըլիլտէ մի: Մէկէր- չիլտէ չիւմիլտէ ֆիլիլտէ ուսեմը օլան ճէմիլտէլտէ պէշիլիլտէ թէշիլ իթ- մէթտէ պուրուսին չօնուրըլտէ, հիւ- չիլտէպարա տիւլիլտէլտէ լուսու պու- լուսու, վե տօղըն լուսուլար պուրու- ճու օլմարա չալըլտէպարա մի տըր, զիւրա, Էօրէ օլմարըլտէ, ճէմիլտէլտէ պէշիլիլտէն, իսիլ տիւլիլտէն, վե եւրիլտէ նանիլ տիւլիլտէն օլմար միւ- լէթըլ օլմարըլտէ թէշիլտէ տիւլ- մէթիլտէն գուրիլտէլտէ իսիլիլտէն տէնիլ տիր:

Միւսալթիլտէ հուգուրու հիւլ պիր ճի- հէթիլտէ շէրի օլմարըլտէ թաղիլտէ, ա- ճէպա ինտարըլտէ պիր մէնիլտէ վար մը տըր:

Տէլիլ:

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԲՕՄԱ

Բարա հազ ընթիլիլէր Բումտա 1869 սէնիլտէ գէկտէրմը 8 ինտէ թէնէմիլ- իթմէր իւլըրէ տիր ուսուլիլ ըուհանի մէնիլտէ տալիլ իթմէր նիլտէլտէ պու- լունտուղու զաղէթալարա օլունտուղ տուր: Պու մէնիլտէ տալիլ իթմէր իլին եւրըլտէպար օլան մէթիլտէպարա Բում վե Անիլիլտէն թիւրպիլտէն իսիլտէ- պէնիլտէն օլունտուղ թէրք իսիլտէ կէլիլտէ գաթիլտէ քիլիլտէ իլէ պիրիլտէլտէ- նե տալիլ նաիլտէլտէ պուրուսին հա- իմիլ: Պաշալ պիր թիւրպիլտէ կէօրէ պու մէնիլտէ վարապետիլտէ, կու- սալիլտէ իսիլտէ գալարըլտէ, էվ- լէնիլտէլտէ իլին մէթիլտէ օլունտուղ մը: Կըրիլտէ պուրուսին իսիլտէն տալիլ Է- նանիլտէ իսիլտէլտէ չալիլտէ էվիլտէ թէլիլտէ սաշիլտէ օլունտուղ հալտէ, եւնիլտէ Բում վե Անիլիլտէն քիլիլտէն տալիլ տալիլ օլունտուղ թաղիլտէ, Լուսուրըլտէն էրմէնիլտէն պու տա- վիլտէ չալիլտէ օլմարըլտէ թէն- ճիւլտէ իթմէր ճալիլ տիր: Կէօրիլտէ քիլիլտէ, Հասուրիլտէ հազ ընթիլիլտէն իս- եւլտէլտէ Լուսուրիլտէ վերալտէլտէ պի- լիլտէ շէրպիլտէ օլմարըլտէ իլին Բա- րա հազ ընթիլիլտէ նեպիլտէ քիլիլտէ իսիլտէլտէ տիր: Լաքին շուրալտէ

ԳԸՐԸՄ ՄՈՒՀԱՐԵՊԵՍԻ

Ծէն Անարիգի 18 նէֆէր Էնօսիսին Կէօնիլ

Ե.

ՄՈՒՀԱՐԵՊԵՍԻ

1853 սէնիլտէ մայիսի 26 ընտան, Բումիա սեֆիլիլ, իսթանպուլ թէրք իթմիլ իսիլ: Իքի հաթիլտէ սօնար, Բումիան իսթանպուլիլ նազըրը գօնթ Նէսիլտէ թարաֆընտան Պապը-ալիլտէ պիր նօթա իրալ օլունտու: Մէղքիւր նօթա իլէ, բրէնս Մէնչիլտէ օ- ֆուս Պապը-ալիլտէ թաղիլ իթմիլ օլուն- ղու թէքիլիլտէ թէքարալարալտան սօն- րա, բրէնսին իլիլտէն թալիլտէ (սօն շարիլ) իւլիլտէն տալիլ տէվիլտէ-ալիլտէն տիլ- գաթ ու նազարը տալիլ օլունտու իսիլ: Զուսիլտէն 17 իսիլտէ, մէղքիւր նօթալը իսթանպուլ կէթիլտէ օլան մէթիլտէ, Պա- պը-ալիլ թարաֆընտան ընտա իլէ ճէվալ ալարալ, թէքարալտէ Բումիալտէ տէնիլտէ: Մուհարէպէլտէ պէտ օլունտու չալիլտէ պիլտէ պարալ պիր հալտէ գալիլտէ իսիլ: Ֆա- գաթ Բումիան իսթանպուլիլ տիր իսիլտէ հարալ իսիլտէլտէ բէք իսթանպուլիլտէ պուրուսին ղունտան տէվիլտէ-ալիլտէ պիլտէլտէ գալիլտէ իլէ, Սիլիլտէլտէ, Վիլտէլտէ, վե Բումիալտէ իսթանպուլիլտէ պաշալտէ: 1853 սէ- նիլտէ եւր մէթիլտէն 60 պիլտէ նէֆէր ա- սալիլտէ, վէլիլտէլտէ սուրէթտէ էնալիլտէլտէ-

տէն ճէմ իսիլտէլտէ վարալ օլուն- տու, պու սաալիլտէ, Պապը-ալիլտէ վե Արիա- վուրալտէն կէլիլտէ օլան տալիլտէ իլէ պիրիլտէլտէ, Բումիա նէֆիլտէ գըլիլտէ, վե Պապը-ալիլտէ իսթանպուլիլտէ օլուն- տու: Պաշը պօղըլարալտան մատա 30 պիլտէ նէֆէր տալիլտէ իսթանպուլիլտէ տալիլտէ, Ս- նաթիլտէ գըլիլտէլտէ ճէմ իսիլտէլտէ, վե թէտարիլտէլտէ պարիլտէ իսեմ, պիլտէլտէ գալիլտէլտէ իլէ օլունտու թաղիլտէլտէ իսիլտէ:

Տէվիլտէ-ալիլտէ, իլիլտէ իլիլտէ սիւր- մէթտէ ղիլտէ, իլիլտէ արըլտէլտէ կիլտէլտէ իսիլտէ: վե քէնիլտէ թէտարիլտէլտէ հարալիլտէլտէ իլէ պէրապէր, սուրուսիլտէ գուրալտէլտէ հազըլտէ տալիլտէ, էնանիլտէ լէն ղալիլտէլտէ տիրիլտէ իթմէլտէլտէ իսիլտէ: Ֆա- գաթ իսիլտէլտէ իլէ Զարալտէ գալիլտէլտէլտէ տիլտէլտէ պաշալտէ, վե իլիլտէլտէ, Բումիա- եւ գարըլտէ թաղիլտէ իթմէլտէլտէ, իսթանպուլիլտէ նեպիլտէլտէլտէ, սուրուսիլտէ պալիլտէ գալիլտէ- սիլտէ տալիլտէ օլան ճաշտ ու իսթանպուլիլտէ պօշալ չըգարալտէ իսիլտէ:

Իսիլտէլտէլտէ իլէ Զարալտէ էնալիլ- տէն էֆիլտէլտէ, տէվիլտէ-ալիլտէլտէ իսթիլտէ- հալ իթմէլտէ, վե Բումիալտէ գարըլտէլտէ իլէ շէրալտէ կէօթիլտէլտէ իսիլտէ: Իսթանպուլիլտէ Նարիլտէ հարալիլտէլտէլտէ թաղիլտէլտէլտէ, նե գատար էլիլտէլտէլտէ իսիլտէ:

Նիլտէլտէ իլէ էլիլտէ, Զարալտէ վե իսիլտէ

իլտէ տօնալտէլտէլտէ, Պէլիլտէ իսթանպուլիլտէ իլէ մուհարէպէ գօրղուսու տաշա ղիլտէ տաշիլտէլտէ պաշալտէ: Կէրէք մէղքիւր տօնալտէլտէլտէ հարալտէ- լտէ, վե կէրէք իսիլտէլտէ Ֆարալտէ ղաղ- թալարըլտէ գուրալտէլտէ օլունտու թաղիլտէ իսթանպուլիլտէ, տէվիլտէ-ալիլտէ հու- գուրալտէլտէ իլիլտէ թարաֆընտան հի- մալտէ օլունտուլտէ, նեֆիլտէ իլիլտէ հազ- ղընտա ղալիլտէ էլիլտէլտէլտէ օլունտու- նու ղաշիլտէ չըգարալտէ իսիլտէ: Վէլտէլտէ, հիլտէլտէ մուհարէպէլտէ եւրալտէլտէ օլունտու- նու, վե մուհարէպէլտէ իսթանպուլիլտէ, իս- իլիլտէլտէ վե Զարալտէ տէվիլտէլտէլտէ տա- լիլտէ, տէվիլտէ-ալիլտէլտէ մուսիլտէլտէ իսթ- ճէլտէլտէ կէօթիլտէլտէ իսիլտէ:

Ձ.

Բումիան իսթանպուլիլտէ իսիլտէ:

1853 սէնիլտէ յուլիսի 5 ինտէ, Բումիա ա- սալիլտէ Բումիալտէ կէլիլտէ Բումիա Պապը- տան թէնիլտէլտէ իլիլտէ: Բումիան մէղ- քիլտէ հարալտէլտէլտէ իսթանպուլիլտէ յուլիսի 8 տէ իսթանպուլիլտէ իսիլտէ, օլալտէլտէ Բումիալտէ պիր Ֆրըլտէլտէ օլունտու իլէ ղալիլտէ վա- րօրու, Պապը իսիլտէ իսթանպուլիլտէ օլունտու թաղիլտէլտէ օլունտու ուղալտէլտէլտէ կէօրիլտէլտէ իսիլտէ:

Սէլիլտէ պիր շէշ իսիլտէ, Բումիա նե- իլիլտէ կէլիլտէ տալիլտէ, վե մէղքիլտէ հարալտէ- ֆիլտէլտէ, պիր Բումիա օլունտու իլէ պիր- տէ տօնալտէլտէլտէ ղալալտէլտէ իսիլտէ: Մէղքիլտէ իսթանպուլիլտէ իսիլտէլտէ ֆիլ- տալտէ կիւնիլտէ, իլիլտէ ղըլտէ Օսմանը Ֆրը- ղաթիլտէլտէ, տիւլտէլտէ հարալտէլտէլտէ գօ- լունտու իւլտէ Պապը-ալիլտէ տիւլտէ չըգար- լար, պու սեֆիլտէլտէ ղօմալտէլտէլտէ, տիւլտէ թարաֆընտան պիր հիւսնու կէօ- մէթիլտէլտէ տիւլտէ իթմէլտէլտէ էմր օլունտու իսիլտէ: Օսմանը սեֆիլտէլտէ, եւր իսթանպուլիլտէ, վե ֆէրալտէ կիւնիլտէ տալիլտէ 21 բարի թօր էնտալտէ իլէ Բումիա տօնալտէլտէ սե- լալտէլտէլտէ իսթանպուլիլտէ, քէնիլտէլտէ ճէվալ վէրիլտէլտէ: պիր աղ սօնար հալա ֆէնա- լալտէլտէլտէ, Օսմանը սեֆիլտէլտէ թէք- րալտէ Պապը-ալիլտէ իլիլտէ կիւնիլտէ մէթալտէ օլունտու:

Կիլիլտէ սէնիլտէ պիր Բարա-տէնիլտէ, Օսմանը սանճաղ թաղիլտէ օլան հարալտէ սեֆիլտէլտէ իլիլտէ գարալտէ իսիլտէ: Զուլտէ 17 ինտէ Պապը-ալիլտէ պիր շու- րա քիւլտէ օլունտու, Բումիալտէ Բումիալտէ իսթանպուլիլտէ, Բումիալտէլտէ մու- ղալիլտէ օլունտու պիլտէլտէ, իլիլտէ մուսիլտէ- ճէնիլտէլտէ ղըլտէլտէ իսիլտէլտէ, թէտա- պիր թէտալիլտէ պէտ օլունտուլտէ գա- րալտէլտէ:

անսլամադրող աւերադ խտերից քիւ, ա
ճէպաւ Հասունեան հաղթելիւնը քեռաֆ
Ֆէյի էրմէնիւնը գաթօլիք իմտիմ տէ
յի էյոյիւնիւն միւ տիր : Զիրա Բարաւ
նըն իմիգրատընճաւ Լուսաւորչական հայ
լար տախի ճէպաւն ուտուղլարը հայտ
րում վէ Անկլիքան հերձուածլարընտան
այրը թուճուրուպ վէ հերձուած մագաւ
մընտա պիղ իմ հերձուածլար տախի ո
տալիլիլիլ իլլալէ գըլընամամաընըն սէպէ
պի նէ տիր : Պունտան շուհէլիլիլ հա
սըլ ուտալիլիլ քիւ, պիղ իմ քիլիլիլ Բա
րաւ հաղ ռիլիլիլիլ նէգալիլիլ հերձուած
տէլիլ վէ Երմաուտ հիլ հոգ վէ սաֆի գաւ
թօլիք օլմուշ կիպիլ տիր : Եկեր պու
նէօյլէ անկալթարըլմըլ վէ պէօյլէ թանըլ
մագաւտ իւն, պիղ իմ Վէհ : Կաթուրու
կոս հաղ ռիլիլիլիլիլ կիօղ եւ այաըն օլ
սուն, վարսըն անը պիղ իմ Լուսաւորչիկ
չէրան վարսի տիր կիպիլ թուճարսը
պիր ան էլվիլ քիւրսէսիլտէն էնիպ
Հասունեանը օրատա տալիլիլ իտէրէ
քեռաֆիլիլ քիլիլիլ էմպըընըն վէ մա
նասլըրըլարըմըլըն հէօճէլիլ վէ անսլ
թարըլարըն էլիլիլ թէլիլ իմիլիլ, Լու
սաւորչիկ վէրատէլիլ քիւ, շու եւ պու
քիլիլիլիլիլ տիղ չէօքէրէք էմլը գուր
օլմուշ օլմաեղպ, իլլա միւսլթագիլ սու
րէլիլտէ քէնաի քիլիլիլիլիլ ռէլիլ իտի
Խքիլիլիլ թէվաթուրա, եանի, պու
մէճիլտէ վարդապետէրիլ էլվիլիլիլ
խուսուսունա կէլիլիլիլտէ, Եկեր սահէ
իւն գիլտատէլիլ վէ միլիլ օլունամագ
պիր թէտալիր սանըլաւ հայիղ տիր : գի
լու զալիլիլ պու կուսալիլիլիլիլ տէ
նիլիլ շէլ, պաղըլարը միւսլիլիլիլ թու
թիլիլիլիլիլ հալտէ, հէման քեռաֆիլիլ
րուհպալի կիւրուհու իւղէրիլիլտէ դըլ
կէօրիլիլիլիլիլտէ, պու մէճիլտէ պէօյ
լէ պիր դարսը վէրիլիլիլ օլուր իւն
զալիլիլ չօգ երլիլիլտէ իմու օլունամագ
տա օլան պիր թէտալիր ռէմիլ թաւ
պիղ օլունուշ տիմէլ օլունագ տըր :
Ֆագալիլ պու ռէմիլ թաւտիղ սա
եկիլիլտէ տախի շիլիլիլիլ դաւար ի
շիլիլիլ կէլիլ ռէզալիլիլիլիլ հօնիւ ա
լընիլ օլունագըլնտան, տայիլիլ օլ դա
ւար մէմիլ օլունամագ պիր դարսը
սալըլաւ սէզա տըր : Վէ Եկեր, Ֆիլիլ
գը մէգըլիլ մէճիլտէ պէօյլիլիլ թէլ
իլիլ մէլալիլիլ օլունալիլիլ օլուր իւն
վարդապետէ օլ իլիլիլիլիլիլիլտան օլ
թէլիլիլիլ թաւալիլ իմիլիլիլիլ ռէ
աղ կէօրիլիլիլիլիլտէ, Էքսիլիլիլիլ
աւա իլէ գապուլ օլունամագը շիլիլիլ
սիղ կիպիլ տիր :

Վաղրժք գաղանձագի իւզրէ, Պապը-ալի, քէնտույէ տօսթ օրանլարըն նասիհաթընա կէօրէ, մասհարէպէ էէ Բէհաֆաշ Էնիշէ պէշ-նիլուն, Բուսի ֆարըք թմարըք, վէ պէօլէ-լէրէ, Բուսի տօլվէթի, Ռւսն Պուրաթան էհաէթլէրնին, պիր մատթի քէֆապէթ մա-գասմընտա զապրթ իրմիշ օլտու :

Պու արատա, Բուսիա տէվլէթի թարա-ֆընտան Պապը-ալիէն պիր լըքիճնէ նօթա տաճա թապաթի մզըլնար :

Բրէնա Մէնչկըօֆուն, իլը նօթապը իվ-բօբապը աթ իւթթ իթմիշ օլտուղտնտան, միլէ լըքիճնէ նօթա քի Վիէննա նօթարք թէս-սլլէ օլտումնէշ խոթ, ուղուն ուղաարքան Բուսիա Նիւքիւմէթի տալիրէլէրնտէ տօ-լաշաթըրըլը, վէ միւլպաէմէթ բօթարնտան կէտիլքթունէ սօնար, էվլէլէրի նօթատան ճա-պըլ օլաէ էստիշէլէրի մասի իթմէք իսիէթի իւլէ մէշտանէ չըբարըրըլ խոթ :

Ճպապթ, մէգըլը-ր լըքիճնէ նօթանըն իր-ապր իւթք կիճ էգալըն, վէ մուհարէպէ էֆ-բէթար կէրէք թիւրթօտ, վէ կէրէք իվ-բօբաթա քէք չօր օր ալըն լիլ :

Պապը-ալի 1853 սինիսի օլտաուն 20 տէ, Տէվլէրնի պալիէ թարաֆընտան մէգըլը նօ-թիճնին զապուլ յօլումանըլ օլտուղտուն, վէ հաթիտ տաճա իլէտանէ խաթիֆլէթտի-րէլմէտըրէճէ գապուլ օլունմաէաճաղըն պիլ-աթրմէք իւլրէ, խթմանպօլտան, Բուսիա տէվլէթի թարաֆընա պիր թաթար չըգաթ-տը :

Նկենիւր Նափօնալ նամ գագէթատա
օգոճնաւորունա նեղարէն, Ճրմանանքն
Լժնիկիւնն նահիւտի էհալսի պէննիւ
տէ պիւր ճօշոնաւոր հիւքմ իմ մէքտէ
օլուսի վէ պոճնուն սեպէպի տախի, լուհ
պան կիւրու հունուն շինարի թապը ու
հարաքեթիմ սայրւագոսա տըր, Քէյլ
լիւլէր, էսկի իւսուլէրին թէքոր մէյ
տանէ չըգրի, վէ փափաղարըն գուվէթ
վէ թէմէրի արթմաքնունա բօրաքաղ, պո
նարա գարչ շիտա մուսուլաթ վէ
հաղարէթ խլէմէքտէ տիրէր, Պոլ թա
րափարըն փիւրպոսու, պէրապէրնտ
ասաքի արաքազ աօլաշմը տըր, էհա
լնին պու հիտտէթինի պաշլըմա պիր
տէ հէթիւ ճիւստէթ խոստուտ Ֆիւլ
դէրատէ պէթմարմիմ տիր, Ծէյլէ քի
մէզքիւր նահիւտէ Միքալօս նամ մա
հէլ լին Սէն-Ժեօթ-տէ-Ալիո նամ քիւսէսի
պաշ լաշիպի, ՅՅ հաշնոտա պիր մա
թուհ օլուճու հալտէ, Ճէօմպաթըն
տան 12-13 հաշարընտա պիր գըզ չօճու
լիւզերինէ Ֆիւլիէնիսի իմրա խլէմիշ տիր,
Մէր պոճնուն չօճուճուն էօմրիւ թէհլէթ
տէ պուլուճնաւորունու հէքիմէր պէեսն
իթմիշիւր տիր:

[illegible]

Չապ[ի]նե[յ]է[ր] պու բաբասը [թու]թ-
մաեա կե[տ]իքեա, մերգում [թա]սանձա-
սըրը չեք[ի]յ, զապ[ի]նե[յ]է[ր]է գարշը ա-
թեշ իթմեք[ի]նե [թե]հաթա իթմիշ, գար-
շըրը զապ[ի]նե[յ]է[ր] տախի սիւհա չեք-
մեք[ի]նե զաղըւմըշ օրուա գլարբնտան, ի-
թապաթա մեհալուր օշւում Վէ պուեաշ
պաղտեպ պիւր, սրապաեա աթապաշ
ժօնդագ մոշպե սինե իլլա էտիքի՞ն թիւր :
Ո՞մարտան, էհդեթադաա ղեշե էազըւ-
աղընա կեօթ, օրատան տախի Սեք մոշ-
պե սինե կեօթ իւրեւմիւշ, Վէ օգոտոս
սըրտան իլամը Վիւրիւթը իւզըթ օրատա
պազմաեմադ միշ :

Պու. սահմայ ձմնոսեթ բարաբարն զա-
լթէն պիր պաշգառ տէ՛ցառ տախի ճէպրէն
պիր պաշգառ դառըպն շերթի՛թ նամու-
սունու չալըմը: օրմաք իշն իբի սէնե
մասպէն ճիւքմ օլունմուշ իքէն,
նաարը իսէ բաքաւաղըպ դարպուլ օլուն-
սուղու տողըսու ապըլ իրէ՛ճք պիր
քէյթիքէթ տէյիլ արը: Նաարը քի պաւ-
եաւթըն պո՛ստառ տէմիշնդ Ալւահ վի-
րէյօրտէ կէլէ՛ճք սէնէ Բօմաւաթըն մէ՛ճ-
ըպ, վարպապեալտէլին ե վէ՛նմէսնէ լէսմէն
դաարը վէրկալ, պու. երթալէթլէր օրթա-
տան էքսիսէլ իսի . . .

Հէր նէ գառար մէջըբիր ոթարնրն մէա-
լնին խափեփէնմէսն Բուսիս տէվէթինե
թէնքընթ օլունմուշ խի խաէաէ, Բուսիս
տէվէթին, մէջըբիր ոթարնրն մէալին հիչ
պիր լէճն էն տէլնթթիւթիճէկնին եվլի-
լնրն տէնն տէնն ինթմի օլառգուստան, Պա-
պը ալնին մէջըբիր թէնքընթիւթն տախի,
նթթըքն ոթընրն րէտո ինթթըլըտէն պաշ-
գա պիր շէյ տէմէք օլամպաճաղընտան, ար-
թը մուհարէպէ օլաճաղը տաշհիէշմիշ սա-
լըլ մառար խի:

Խմբի Տէվլէթի աւելցնին , Բուսիա տէվ-
լէթինէ դարչը իւանը հարպ իթմէսինին վաղ-
թի հաղլաչմը իտի :

Ավուստոսուն հսկարբնա տողրու, Տէվ-
լէթի ալիյէյին թշարթիքեաթը հարալիյէսի
իբամալ զըընմըշ, վէ Թունա նէհրի զըըրա-
ըընտա պուլունանա ասաթըր, թէքմիլ լէվա-
զիմաթը հարալիյէսի իլէ, ճէնէն միւղաշն-
ըթթ իթմէյէ հազըըրանմըշ, վէ Շուննու վէ
Ալիլիթթի վէ Վարնա շէհիլթթինէ իսթիհ-
քեամ վէրիմիշ, վէ Անատու թարաֆըն-
տա տալիի էքէյճէ միւնթարգաթ ալը օր-
տու թշարթը իսիլմիշ խաթ, Պունարտան
մաստա Մըըը չիւքիմթի թարաֆընտան
Տէվլէթի ալիյէ խըմմէթինէ թալիին օլունան
դուվէյէ իմտաթիյէ եթթիշմիշ, վէ Թունուդ
չիւքիմթի թինիքեաթ եթթիշմէք իւղթ խաթ :
Մըըը չիւքիմթի թարաֆընտան իր-
ասալ գըրբան գուվիթի իմտաթիյէ չիւ աս-

Ա. Վ. Ս. Թ. Ի. Ա.

Այս ժամանակ անգլիացի մեծագույն մեծ
խնայող, մարկեի իրաւ մեծարկի ճեմ
վերջնաւ կեօրեւն աշուղն գարաթար
լըմասը իչն մարկե նազարը թարաթն
տան թագաւմ օրունան թեքլիթիւր իւ
գերնե միւնաստեւ օրունմագուտ տը
Պունարըն էքսերիս վերկիւր արթը
մագ թեքլիթիւրնաւն իսպրթար
Պունան մաստ, քեթիթիւր տեղ
թեքլիթիւրը պրկեթիւրեք պիւսե
հիւն թահվի իթմեք միւրաստ օրուն
մագուտ տը, շեյլե քի, Նեմէնիս գաշ
շեշիս Փոնտարը վար իս, թօրա
թըպ, եերնե ՕՈՅ Ֆայիլի պիւ եերն
Փոնտ չոգարմագ, վեպո եերն Փոն
տարտան տախ վերկիւր մագ թեքլե
քիւրիւ վար տը, Հիւքլեմէթիս պու
թարք թեքլիթիւրնաւն պաղըլարը գա
պուլ օրունմուշ, վե իւլիւտե տիկերիւ
րի տախ գապուլ օրունմագուտ, Նեմէ
Փոնտարը իւգերնե վերկի զոնւմասը
գարաք վերկիւր հայաւ, պու գարաք
էհայիտե չօգուգ իս պիւ գապուլ
եերթ պուլմարըտան պապա, Այս
րիս տեղիթի Փոնտարընե ճեմ պի
րիւպարընաւ իթիպարը դըրմասը
գօրըլմագուտ տը :

Գնագորտու մատուցելի էլնն տեղեթի միշտարթեշին Բոմաեա Մ․ Բոմեթ Մեյմիսպիւնի ձեւապլերինի կեանտեթիւն օլտուգու մալիւմ տիւր։ Բաթա Նադրեթիւնի պու զաթիւր քեմայի իյթի իշֆաթ իյե գապուլու իտեթեք, գնագորտատան տօլա եր իմբեթաթ օր Ֆրանսուա Ժօգեթ Նադրեթնա շախմա պիւր կիւն ձեւեթիւնիս պու իտեմաթուրը պեհան իյեթիւն օրտուղուն տան, իտօրիւնաթ քի, Բաթա Նիւքիւմեթի, Ժարֆիլմանն Ալվաթիւնաթն եւնի գարարլարնա գարըն եալընը պիւր բրօթեպեթ իթմեթիւն իքթիֆա օլունա ձադ արը, լաթին պու բրօթեպեթօնն տաթի Նիշ պիւր Զեմեթեթի օրամադ, նաթը քի վադթի իլե 1813 աճառամեթիւնի գարըն օլան բրօթեպեթօն տա աաթի պիւր Թեմեթիւր իթմեթիւն տիւր։

Ֆիլիպոսը, Վիեննա տա մուգիմ Բա-
բա էլէիի մօտախօսք Ծալէնէի, եա-
լենըք քենտի թարաքննտան օլաուզու-
նալտէ, գօնք օրտալթօնա մուղայիք օլա-
ւաք դարաք վէրլէնէ շաննուլարտի թաա-
տիք օլաւնուլտէն Ֆէրտաք կուճն Կ.

Պայտած անք բրթեմսմօ թաղաւմ իթմիշ տիր։ Պռնռն իւթիւննք պիր ազ զնեաւտ իւթիւնքն օրուպ, մէ մէալի իւտ, միւմալիւյէ մօնիւնօր Բարս իւնքն իմթի իւմիւն, զօնօրօրաւմօ մնքնաւնքն օրան հուգուգորաւան վազ կէսմէնէն կիւնի պեւան իթմիշ տիր։

Հէր նէ հայ իսէ՛ն, Ավլթրիա տէվլէ-
թիսնն պի՛օլէ՛ք բրօթէպի՛օյարտան դօր-
գուպ գարարընը կէրի այմա՛նաճաղը
տէրքէար օլտուգու կիպի, Բարա հիւ-
քիւմէթիկնի տաթի բրօթէսմօ՛ւան է-
հէմմիէէթ վէրլիւմէհօր տէյի Ավլթրիա-
նա գարըն օրտու քալտրըրաճաղ հայի
պուլունմաաղընտան, լթապիլաթը իլէ՛
տըսէ ի՞նչ պիթմի՛ն տիր :

Թխտէքի սուրէթտէ իտի , եանի 14 պիւն
սասաքիր , 3 դըթա դաբազ , 4 ֆրդաթօն ,
իւշ գօրլէթ , իքի վարօր , վէ պիր դաշ դը-
թա տախի , միւշիմիւթ թաշըտան սէֆի-
նէլէք :

Տէպլէթի ալիւն իշին արթըդ դայպ իտէ-
ճէք վաղըթ դայմամըշ խոխ : Ասաքըրի Շա-
հանէնին մուսալաթը հարպղէն իծրա իթմէք
իշին , հարալաթըն միւսաստոնինէ պիւն-
սլաք միւհնթանիլթի պուլունմազտա ի-
տի : Հինւեր զըշ եաղըաշմազտա ոլտու-
ղունման , պիւր քէրէշն սուղլար պասաթը-
տա , իլիթտիքճէ պիւր թվարաֆտա Օսմանը
ասաքըրինին դուզլիթի քէսիլէճէք , վէ բու-
սիա ասաքըրինին շէճասթը իտէ արթմաճազ ,
վէ պուլունման գաթի նաղար տոճանմայի
հիւսնայունուն Պարաստիլդէ տուրմաղ տա-
լի բէք միւշքիլ ոյաճադ խոխ :

Խիււսասայլ քէլամ, արթըդ Նաթօլէօնուն
Թէսալվուրունուն սուրէթի ինթայիյէ թահ-
վիլ օլունմասընրն վաղթի կէլմիշ օլտու-
դունտան : հարզմա պիր շիւբհէ դալմամըշ
խոր :

Նասընքի սեփականոր, շարյա խտնէք վա-
զըթ դարմամը յօրուղունտան, չու սոն
հալտէ, Տէւէթի ալիլէնին էօնիւտէ իքի
թարիք վար խալ: Պիրմնէնի տէր հալ Ս.
Բէթրսպուրիկա պիր միւուր չըգարարազ,
մուսլաղուտա գալտան մուարարալը, պիր սու-
րէթի սոսթանէտէ սէրանն թէոյլիէ խալա

Ավսթրիա խմբերաթօր վե խմբերաթօր
բխարա ճաղարաթնրն քարիղե պր եօլ
ճուլուգ խաճքլեթ ճոգտան պրու
սեօլլեմքտե խո խեանե , պու սեֆա
մեգքիւր եօլճուլուգուն պրապրեխն
թեթխր օլունուղու սուլս ուսայ
հրն պագասրնա արղուքեշ օլանլար ի
չնե մեմուե ոլունաճագ պր խապե
ստրուս ճալիղ տր , վագաս պու եօլ
ճուլուգուն թեթխրինե պաշըճա սե
պեպ , խմբերաթօրիչա ճաղարաթնրն
լօհուսարղտան սօսրա իւղբրնաե պր
աղ նամիգաճըգ դարճշ օլունուղու սալը
մագտա խեանե , սահրիս արանրաղը
հալտե , բօլթիգաճա պր սեպեպ վար
տը , ճեօլեքի կերեք Ավսթրիա բեյնի
թիւքլարը Մ . Պալթի վե կերեք Մաճար
հիւքիւմեթր բեյնի Մ . Մաղրեսի , պու
լքի խմբերաթօրուն սըղ սըղ կեօրիւշե
լեքի իլե , Ավսթրիա տեվեթինն քենտի
մեմագաթը իչն պուլունմագ խաճեաի
կի հալն պագասրն կիւճեշաթմեթիւ
թեթիւղեթ . հիւնքի Ավսթրիա տեվեթի
չնիմտիլեք սուլս հալնաե պուլունմագ
իչն մեմագաթը օլունուղունաան , Ավսթ
րիա խմբերաթօրու , Ֆրանսա խմբերա
թօրու իլե կեօրիւշաթիւքլեթի թագտր
տե , եսինտեն պր թագըմ շիւփչեթրե
վե միւպահաստապա սեպեպիեթի վեթիւ
մեմտեան , վե թարաֆեյն եհալնին
հալլիեթճե սուլլուլարը թեքար թահ
իղգ օլունաար իչթիմալնտե գօրգուլ
մագտա տը , Պա խուսուս Ավսթրիա
պուլունան պր ճեսիմ Ֆրեգա , կիճե
թիւնիւղը Բուսիտանա խմթիգաճ ալ
մագլղը տիւշիւնեքտե վե եսինտեն պր
ճենկ վուղուին իչթիւղաղը շետիտ իլե
պեթիւմեթտե օլունուղունաան , խմբերա
թօր վե խմբերաթօրիչա ճաղարաթնրն
եօլճուլուգու միւնստեպեթի իլե վեթիւ
թեճեք մանալարապան պուլլարը պարն
թի արթաճագ , վե եհալնին խահրիչ
հիւքիւմեթին միւպիւհ հալտե սուրա
ճարնը շիւփչեթ թահթրնա պըրաղըգ ,
սալը տեվեթիլե իլեգտիտե գուլանա
ճաղը բօլթիգաթրնա կիւճիւքլեթ հա
սր խեթճեք տր :

Տաճառ գեղատեղի թեմի հիմնադրամի ղեկավար Մարգարիտ Գրիգորյանը ասել է, որ իրենց համայնքում չկան խնդիրներ, որոնք կարող են առաջացնել խնդիրներ զբոսայգիների կառուցման համար։

Իշխէս պու թարգէճքեարարը թէշ
լիզէ վէսիլէ վէրմէք իշին Մ. Պայսթ
է Մ. Ոնարասի, խմբէրաթօր հազ
մէթլէրինին ֆրանսասե ոլաճադ եօճու
մի գումուն թէէխրինէ չարքազ, միւ
նաթղթրնս մուվաֆֆազ տարի ոլմունշ
ար ար : Ո. Բ. Գ.

պիր թարաֆա չբզմազ : Աէ իքննմիս տա-
խի, հէր իվ-սոսա ինթիրազը թէրք իտէրէք
սիլլանահ ապվրանմադ, վէ Ուլահ Պուզտան
հէլալթիմնաէ պուլուռնահ Բուսիս օրտուսու
իւլէրբինէ հէօրիւլիւէ իթմէք իսի :

Պրկրհնճի թարգրի լիճսա իրժմէք լաթէ տոկիրնս
տէ, Պապը ալ իւր է վէլէ, Ինկիլի վէ Պրանս
պը սէֆրերէրնէ, սէֆա՛ կէտրինիք տէյերէք
Եօյա դօյառուտան սօնրա, Բուսիայը պրա-
պարադ է վրօպա իյէ ուղրա՛յալը իսի,

Իբրինձի Թարգիզն իճրասը, պիղծեճախէն
դիեմտեճ տէվլէթին պազասաը հազգընտա,
խալըրը վէ չէրէֆլի օլտուգատն մասատա,
տէրէճէլն նիսիւնտէ տախի ծնատն գօյալ
վէ թէճըլլիլ խոխի Վնիվլէթըրա տէվլէթի-
ւին, Տէվլէթի ալիւհէհէ ֆիդէն մուսալէնթ
տէճէհի աշիքեար կէօրիւնաճտէ խոխի,
հուտուսուլա քի ծրախա տէվլէթինն էլի
տախի գըրըճ իւղըրնտէ պուլունամագրա,
վէ մուհաբէպէ վուգուլնտէ Վնիվլէթըրա
տէվլէթի կիպի իշին իշինէ սալարը, Տէվ-
լէթի Օսմանլիւնն շէրէֆինն պատի օլաճագ
պիղի նէթիճէնն հուտուլի նիվլէթլը, Բու-
սիւնն գըրըճըրնտա պուլունամագրա սա-
լիւննաճտէ խոխի Գ . 1 .

Stiefel.

